

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Дендрологія
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3,0 кредитів/90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Ойцюсь Л.В., доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
СВ викладача на сайті кафедри	http://kbf-rshu.org.ua/
Е-mail викладача:	larysa.oytsyus@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Онлайн-консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах) згідно з графіком консультацій.

Мета навчальної дисципліни

Мета: Глибина і об'єм знань, одержаних з дендрології допомагають студентам краще засвоїти інші, пов'язані з нею, дисципліни, виходячи з діалектичної єдності середовища і рослинного організму. Дендрологія дозволяє студентам пізнати, що зв'язки між середовищем і рослинами багатофакторні, філогенетично обумовлені, що в системі «рослина-середовище» більш рухомими, динамічними і менш стійкими є рослини.

Завдання вивчення дисципліни

Дендрологія дає можливість спеціалістам, які проектують садово-паркові об'єкти та інженерно-технічним працівникам, які здійснюють їх будівництво, докладно вивчити найбільш цікаві для містобудівництва декоративні властивості видів деревних рослин, ознайомитись у достатній мірі з їх біологічними та екологічними особливостями для найбільш раціонального використання в зеленому будівництві різних регіонів України.

При вивченні декоративної дендрології студенти факультету садово-паркового господарства використовують знання, здобуті ними під час освоєння ботаніки, ґрунтознавства, лісової метеорології, фізики, хімії.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її

місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

СК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

СК 8 Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.

СК 12 Здатність у процесі навчання та виховання учнів розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства.

Спеціальні компетентності

ПРН 5. *Уміє оперувати* базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 13. *Знає* біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки.

ПРН 15. *Знає* сучасну систему живих організмів та методологію систематики, теоретичні засади біогеографії.

ПРН 18. *Знає* роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен опанувати біологічними термінами та поняття, необхідні для свідомого вивчення інших споріднених дисциплін, які формують фахову підготовку спеціалістів.

знати: орієнтуватись у видовому багатстві деревних рослин, знати відношення основних деревних та кущових видів до дії різних екологічних факторів;

вміти: підбирати асортимент перспективних деревних видів для декоративних, лісових та лісомеліоративних насаджень на території України.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.Поняття про рослинні угруповання. Їх біологічні, морфологічні та екологічні особливості.

Тема 1 Вступ.Предмет дисципліни, методи, складові частини. Історія виникнення, значення в садово-парковому будівництві. Завдання декоративної дендрології, її досягнення, зв'язок з іншими дисциплінами.

Тема 2 Природні зони рослинності. Поняття про природну зону. Вчення В.В.Докучаєва про природні зони. Поняття про рослинність ідеального континенту. Природні зони північної півкулі Землі. Природні зони України: Полісся, Лісостеп, Степ. Гірські лісові райони, їх розміщення, природно-кліматичні умови, типи рослинності.

Змістовий модуль 2. Декоративні якості деревних рослин.

Тема 3 Загальні відомості про декоративні якості деревних рослин. Зміни декоративних якостей деревних рослин протягом року та їх використання в садово-парковому будівництві.

Тема 4 Життєві форми та розміри рослин як елементи декоративності. Декоративне значення форми стовбура, крони, текстури кори, інтенсивності росту рослин, їх довговічність.

Тема 5 Декоративні якості квіток. Будова, форма, розміри, колір, запах квіток і суцвіття як елементи декоративності рослин. Строки та тривалість цвітіння декоративних рослин.

Змістовий модуль 3. Особливості використання деревних рослин при створенні садово-паркових об'єктів

Тема 6 Особливості мікроклімату та ґрунтових умов у населених пунктах. Температура, склад повітря, світло. Температурний, повітряний, водний, сольовий режими ґрунту. Роль деревних рослин у покращанні мікроклімату в населених пунктах.

Тема 7 Мистецтво зміни форми деревних рослин. Загальні відомості про топіарне мистецтво. Деревні види придатні для створення солітерів, лінійних насаджень, деревних груп і масивів, формованих стін і живих огорож, бордюрів і вертикального озеленення. Основні елементи композицій із зелених насаджень.

Тема 8 Асортимент деревних рослин для садово-паркового будівництва в Лісостепу, Поліссі, Степу України.

Тема 9 Композиційні прийоми проектування ландшафтних об'єктів

Тема 10 Специфіка формування малого саду як основного об'єкта ландшафтного дизайну

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. Київ: Вища школа, 2001. 207 с.

2. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина I. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін.; за ред. М.А. Кохна. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. 448 с.

3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина II. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін.; за ред. М.А. Кохна та Н.М. Трофименко. Київ: Фітосоціоцентр, 2005. 716 с.

4. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник / В.Я. Заячук. Львів: ТЗОВ «Фірма Камула», 2005. 176с.

5. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник / В.Я. Заячук. Львів: Камула, 2004. 408с.

6. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник / В.Я. Заячук. Львів: Апріорі, 2008. 656с.

Допоміжна література

1. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: навчальний посібник / Калініченко О.А. Київ: Вища школа, 2003. 199 с.

2. Кохно М.А. Методичні рекомендації щодо добору дерев та кущів для інтродукції в Україні / Кохно М.А., Кузнецов С.І. Київ: Фітосоціоцентр, 2005. 48с.

3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: Підручн. / Кучерявий В.П. Львів: Світ, 2005. 456 с.

5. Лаптев О.О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення / Лаптев О.О. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 128с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. 1. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.199. № 2456-ХІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.

2. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України» від 10.04.2006. № 105. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06>.

3. <https://nubip.edu.ua/> 4. Landscape Architecture Magazine. URL: <https://landscapearchitecturemagazine.org/>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ (https://rshu.edu.ua/files/univer/pol_ocinuvana_znan_umin_zvo_rshu_2018_zamin.pdf).

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розподіл балів при складанні заліку

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Всього
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Оцінювання за видами діяльності

<i>№ n/n</i>	<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Оціночні бали</i>	<i>Загальне число балів</i>
1	Диктант з модульних блоків	5	5
2	Перевірка готовності студентів до виконання практичних робіт, своєчасне виконання їх завдань та захист	2	10
3	Тестовий контроль з теоретично-практичного курсу	3	30
4	Колоквіум з теоретично-практичного курсу 2-х модулів	5	20
5	Тестовий контроль з теоретично-практичного курсу та розв'язування ситуаційних завдань	5	10
6	Контрольна робота з аудиторної індивідуальної роботи	5	5
7	Контрольна робота з виконання завдання самостійної роботи	5	5
8	Захист завдань ІНДЗ	15	15
Всього		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Дендрологія» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).